

Instrukcja krajowego naboru kandydatów na ośrodki stowarzyszone w Europejskich Sieciach Referencyjnych

I. Informacje ogólne

W dniu 13 kwietnia 2026 r. Komisja Europejska uruchomiła nabór wniosków na wyznaczenie ośrodków stowarzyszonych, tj. affiliated partners, w ramach Europejskich Sieci Referencyjnych – European Reference Networks, ERN.

Europejskie Sieci Referencyjne funkcjonują na podstawie art. 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej. Ich celem jest poprawa dostępu pacjentów do wysokospecjalistycznej opieki zdrowotnej, w szczególności w przypadku chorób rzadkich, chorób o małej częstości występowania oraz chorób złożonych.

W odniesieniu do Polski nabór dotyczy Europejskich Sieci Referencyjnych, w których Polska nie posiada pełnego pokrycia w postaci członka pełnego (full member) albo ośrodka stowarzyszonego (affiliated partner).

Ministerstwo Zdrowia pełni w Polsce funkcję właściwego organu krajowego (National Competent Authority) odpowiedzialnego za prowadzenie krajowego procesu wyłaniania kandydatów oraz zgłoszenie wybranych kandydatów do Komisji Europejskiej.

Krajowy nabór kandydatów prowadzony jest dla następujących Europejskich Sieci Referencyjnych:

1. **ERN BOND** – European Reference Network on rare bone diseases – Europejska Sieć Referencyjna ds. rzadkich chorób kości
2. **ERN-SKIN** – European Reference Network on rare and complex skin diseases – Europejska Sieć Referencyjna ds. rzadkich i złożonych chorób skóry
3. **VASCERN** – European Reference Network for rare multisystemic vascular diseases – Europejska Sieć Referencyjna ds. rzadkich wieloukładowych chorób naczyniowych

Na potrzeby krajowego procesu wyłaniania kandydatów przyjmuje się, że zgłoszenia będą rozpatrywane wyłącznie w formule Associated National Centre.

II. Cel krajowego naboru

Celem krajowego naboru jest wyłonienie kandydatów, którzy zostaną zgłoszeni przez Ministra Zdrowia do Komisji Europejskiej jako kandydaci na ośrodki stowarzyszone w wybranych Europejskich Sieciach Referencyjnych.

Dla każdego ERN objętego naborem Minister Zdrowia może zgłosić do Komisji Europejskiej maksymalnie 3 kandydatów.

Zakłada się, że w ramach każdego z ww. ERN do Komisji Europejskiej zostanie zgłoszony co najmniej jeden ośrodek udzielający świadczeń pacjentom dorosłym oraz co najmniej jeden

ośrodek udzielający świadczeń pacjentom pediatrycznym, o ile wpłyną zgłoszenia spełniające wymagania naboru.

III. Kto może złożyć zgłoszenie

Zgłoszenie może złożyć podmiot leczniczy, który posiada specjalistyczne doświadczenie odpowiadające zakresowi tematycznemu danej Europejskiej Sieci Referencyjnej oraz udziela świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zakresem tej sieci.

Podmiot zgłaszający się jako Associated National Centre powinien wykazać, że posiada doświadczenie, zasoby kadrowe, organizacyjne i diagnostyczno-lecznicze pozwalające na udział w danej Europejskiej Sieci Referencyjnej.

Kryteria ogólne i szczegółowe, które powinien spełniać kandydat, zostały ujęte w formularzu Annex 1 – Technical Annex: Associated National Centres. Formularz należy wypełnić w języku angielskim i przekazać do Ministerstwa Zdrowia wraz ze zgłoszeniem. W przypadku zgłoszenia kandydata do Komisji Europejskiej Ministerstwo Zdrowia załącza wypełniony formularz Annex 1 do dokumentacji aplikacyjnej. Niniejsza instrukcja nie powiela kryteriów zawartych w tym formularzu.

IV. Jak złożyć zgłoszenie

Zgłoszenie należy przekazać do Ministerstwa Zdrowia za pośrednictwem systemu **e-Doręczeń**, **adresując je do Departamentu Analiz i Strategii**.

Do zgłoszenia należy dołączyć:

1. Wypełniony w języku angielskim formularz **Annex 1 – Technical Annex: Associated National Centres**
2. Informacje niezbędne do przygotowania przez Ministerstwo Zdrowia pisma polecającego, których zakres został wskazany w dalszej części instrukcji
3. Wykaz kodów ICD-10 odpowiadających świadczeniom realizowanym przez podmiot, mieszczących się w zakresie Europejskiej Sieci Referencyjnej, do której zgłaszany jest podmiot
4. Inne dokumenty lub informacje istotne z punktu widzenia oceny zgłoszenia, jeżeli podmiot uzna ich przekazanie za zasadne.

V. Informacje wymagane do przygotowania pisma polecającego

Wraz ze zgłoszeniem należy przekazać informacje potrzebne Ministerstwu Zdrowia do przygotowania pisma polecającego dla kandydata. Informacje te obejmują w szczególności:

1. Pełna nazwa podmiotu leczniczego w języku polskim
2. Pełna nazwa podmiotu leczniczego w języku angielskim
3. Język / języki używane przez podmiot
4. Adres podmiotu oraz jego współrzędne geograficzne (szerokość i długość geograficzna) – dane można odczytać np. w mapach Google po wskazaniu lokalizacji podmiotu
5. Adres strony internetowej podmiotu
6. Ogólny adres e-mail podmiotu
7. Adres e-mail inspektora ochrony danych

8. Imię i nazwisko osoby kierującej podmiotem
9. Stanowisko / tytuł osoby kierującej podmiotem
10. Numer telefonu oraz adres e-mail osoby kierującej podmiotem
11. Nazwa Europejskiej Sieci Referencyjnej, do której zgłaszany jest podmiot
12. Wskazanie, że zgłoszenie dotyczy Associated National Centre
13. Imię i nazwisko przedstawiciela ośrodka wyznaczonego do kontaktu w sprawach dotyczących zgłoszenia
14. Stanowisko / tytuł przedstawiciela
15. Numer telefonu oraz adres e-mail przedstawiciela
16. Imię i nazwisko zastępcy przedstawiciela
17. Stanowisko / tytuł zastępcy przedstawiciela
18. Numer telefonu oraz adres e-mail zastępcy przedstawiciela
19. Wykaz kodów ICD-10 odpowiadających świadczeniom realizowanym przez podmiot, mieszczących się w zakresie Europejskiej Sieci Referencyjnej, do której zgłaszany jest podmiot
20. Informacje o realizowanych programów lekowych właściwych dla świadczeń lub chorób mieszczących się w zakresie Europejskiej Sieci Referencyjnej, do której zgłaszany jest podmiot, wraz ze wskazaniem nazwy programu lekowego oraz, o ile dotyczy, kodu programu

VI. Rola Rady do spraw Chorób Rzadkich

Rada do spraw Chorób Rzadkich przy Ministrze Zdrowia bierze udział w krajowym procesie wyłaniania kandydatów na ośrodki stowarzyszone.

Do zadań Rady w ramach tego procesu należy w szczególności:

1. Analiza zgłoszeń przekazanych do Ministerstwa Zdrowia
2. Określenie sposobu oceny zgłoszeń
3. Wskazanie potrzeby uzyskania dodatkowych informacji lub opinii, jeżeli będzie to konieczne
4. Współpraca z Ministerstwem Zdrowia przy przekazaniu wybranych informacji do Narodowego Funduszu Zdrowia w celu weryfikacji realizowanych świadczeń
5. Skierowanie zgłoszeń do właściwych konsultantów krajowych w celu uzyskania opinii
6. Przedstawienie Ministrowi Zdrowia rekomendacji dotyczącej kandydatów do zgłoszenia Komisji Europejskiej.

Rekomendacja Rady zostanie przekazana Ministrowi Zdrowia w formie uchwały.

VII. Weryfikacja zgłoszeń na poziomie krajowym

Po otrzymaniu zgłoszeń Ministerstwo Zdrowia, we współpracy z Radą do spraw Chorób Rzadkich, przeprowadzi krajowy etap oceny.

W ramach tego etapu zgłoszenia zostaną przekazane do:

1. Narodowego Funduszu Zdrowia – w celu weryfikacji realizowanych świadczeń oraz programów lekowych.

2. Właściwych konsultantów krajowych – w celu uzyskania opinii merytorycznej, w szczególności:
 - a) dla ERN BOND – w dziedzinach: choroby metaboliczne, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, endokrynologia i diabetologia dziecięca, pediatria, pediatria metaboliczna
 - b) dla ERN-SKIN – w dziedzinach: dermatologia i wenerologia, immunologia kliniczna
 - c) dla VASCERN – w dziedzinach: angiologia, chirurgia naczyniowa, chirurgia ogólna, chirurgia dziecięca, neurochirurgia, kardiologia, kardiologia dziecięca, kardiochirurgia, neonatologia, perinatologia, radiologia i diagnostyka obrazowa, onkologia kliniczna, onkologia i hematologia dziecięca.
3. Innych podmiotów lub ekspertów – jeżeli będzie to niezbędne do prawidłowej oceny zgłoszenia.

VIII. Harmonogram krajowego procesu

Planowany harmonogram krajowego procesu wyłaniania kandydatów jest następujący:

13 kwietnia 2026 r. – uruchomienie przez Komisję Europejską naboru wniosków na ośrodki stowarzyszone w ramach Europejskich Sieci Referencyjnych;

do połowy maja 2026 r. – publikacja przez Ministra Zdrowia ogłoszenia o krajowym procesie wyłaniania kandydatów wraz z opisem zasad procesu oraz formularzami dokumentów;

do 31 maja 2026 r. – termin składania zgłoszeń przez podmioty lecznicze do Ministerstwa Zdrowia za pośrednictwem systemu e-Doręczeń;

do 15 czerwca 2026 r. – termin przekazania informacji i opinii przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz właściwych konsultantów krajowych;

do 15 lipca 2026 r. – przedstawienie przez Radę do spraw Chorób Rzadkich rekomendacji Ministrowi Zdrowia;

do 1 września 2026 r. – zgłoszenie kandydatów przez Ministra Zdrowia do Komisji Europejskiej.

IX. Dalszy etap procedury na poziomie Unii Europejskiej

Po zgłoszeniu kandydatów przez Ministra Zdrowia do Komisji Europejskiej dalsze etapy naboru będą prowadzone na poziomie Unii Europejskiej.

Na tym etapie:

1. Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności Komisji Europejskiej (DG SANTE) przeprowadzi weryfikację formalną przekazanej dokumentacji
2. Koordynatorzy właściwych Europejskich Sieci Referencyjnych przeprowadzą ocenę zgłoszeń
3. W przypadku potrzeby uzyskania dodatkowych informacji koordynatorzy ERN będą kontaktować się z właściwym organem krajowym
4. Ostateczne rozstrzygnięcie dotyczące zatwierdzenia kandydatów zostanie podjęte przez Zarząd Państw Członkowskich – Board of Member States.

W przypadku rozbieżności pomiędzy stanowiskiem właściwego organu krajowego a oceną właściwej Europejskiej Sieci Referencyjnej ostateczną decyzję w sprawie zatwierdzenia kandydata podejmuje Zarząd Państw Członkowskich.

Planowany harmonogram etapu unijnego jest następujący:

1. **wrzesień 2026 r.** – weryfikacja formalna dokumentów przez DG SANTE
2. **od października 2026 r. do stycznia 2027 r.** – ocena zgłoszeń przez koordynatorów właściwych Europejskich Sieci Referencyjnych
3. **marzec 2027 r.** – omówienie wyników oceny przez Zarząd Państw Członkowskich oraz podjęcie decyzji w sprawie zatwierdzenia zgłoszonych kandydatów
4. **kwiecień 2027 r.** – przekazanie podpisanych bilateralnych porozumień o współpracy.

X. Ośrodki koordynujące ERN objęte naborem

ERN BOND

Ośrodek koordynujący ERN: Istituto Ortopedico Rizzoli - Ospedale

Adres: Via Giulio Cesare Pupilli 1, 40136 Bologna, Włochy

Koordinator: Luca Sangiorgi

Kontakt:

telefon: +39 331 728 796

e-mail: info@ernbond.eu

strona internetowa instytucji: <https://ernbond.eu/>

ERN-SKIN

Ośrodek koordynujący ERN: Department of Dermatology, AP-HP.Centre - Université Paris Cité - Hôpital Necker-Enfants Malades

Adres: 149 rue de Sèvres, 75015 Paris, Francja

Koordinator: Christine Bodemer

Kontakt:

e-mail: coordination@ern-skin.eu

strona internetowa instytucji: <https://ern-skin.eu/>

VASCERN

Ośrodek koordynujący ERN: AP-HP.Nord - Université Paris Cité - Hôpital Bichat Claude-Bernard

Adres: 46 rue Henri Huchard, 75018 Paris, Francja

Koordinator: Guillaume Jondeau

Kontakt:

e-mail: vascern.coordination@aphp.fr

strona internetowa instytucji: <https://vascern.eu/>

XI. Załączniki

1. Annex 1 – Technical Annex: Associated National Centres
2. Annex 6 – ERN Strategy for the Integration of Affiliated Partners
3. Annex 7 – One-pager: key information regarding the application to the 2026 Call

4. Annex 8 – Frequently Asked Questions (FAQ)
5. AP Call text – FINAL
6. Krajowy nabór kandydatów na ośrodki stowarzyszone w ERN – prezentacja informacyjna

XII. Podstawa prawna i materiały referencyjne

Krajowy proces wyłaniania kandydatów na ośrodki stowarzyszone w Europejskich Sieciach Referencyjnych prowadzony jest z uwzględnieniem następujących aktów prawnych i dokumentów referencyjnych:

1. **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r.** w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej – w szczególności art. 12 dotyczący Europejskich Sieci Referencyjnych
2. **Decyzja delegowana Komisji 2014/286/UE z dnia 10 marca 2014 r.** określająca kryteria i warunki, które muszą spełniać Europejskie Sieci Referencyjne oraz świadczeniodawcy zamierzający przystąpić do Europejskiej Sieci Referencyjnej
3. **Decyzja wykonawcza Komisji 2014/287/UE z dnia 10 marca 2014 r.** w sprawie kryteriów tworzenia i oceny europejskich sieci referencyjnych i ich członków oraz ułatwienia wymiany informacji i wiedzy specjalistycznej w odniesieniu do tworzenia i oceny takich sieci
4. **Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/1269 z dnia 26 lipca 2019 r.** zmieniająca decyzję wykonawczą 2014/287/UE w sprawie kryteriów tworzenia i oceny europejskich sieci referencyjnych i ich członków oraz ułatwienia wymiany informacji i wiedzy specjalistycznej w odniesieniu do tworzenia i oceny takich sieci
5. [Stanowisko](#) dotyczące definicji i minimalnych kryteriów dla ośrodków stowarzyszonych w ramach Europejskich Sieci Referencyjnych
6. [Stanowisko](#) dotyczące ośrodków stowarzyszonych w ramach ERN – Associated National Centres i National Coordination Hubs
7. [Dokumentacja](#) Komisji Europejskiej dotycząca naboru na affiliated partners w 2026 r.